

"Kloramfenikol İçeren Veteriner Preparatları ..." Üzerine Ek Görüş

Fabad Yayın Kurulu Başkanlığı'na

Derginizin Eylül 1994, 19. Cilt 3. sayısında yer alan "Quantitative Determination of Chloramphenicol in Milk by Differential Pulse Polarography" adlı makale'nin giriş bölümünde kloramfenikol içeren veteriner preparatların, gıda üretiminde kullanılan hayvanlara uygulanması sonucunda elde edilen gıdalardaki kalıntıların insan sağlığı açısından oluşturduğu risklere değinilmekte ve kloramfenikol'ün bu alanda kullanımının yasaklanması için yoğun teşebbüsler bulunduğu bildirilmektedir.

Bilindiği gibi ülkemizde veteriner sahada kullanılan ilaçların ruhsatlandırma aşamasında kalite kontrolleri 1262 sayılı yasa uyarınca Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı, İlaç ve Kosmetikler Araştırma Müdürlüğü'nde yapılmaktadır. Müdürlüğümüz bu görevinin yanı sıra, özellikle antibiotik, hormon gibi etken maddeleri içeren veteriner ilaçlarla tedavi edilen hayvanlardan elde edilen gıda maddeleri ile etken madde kalıntılarının insanlara aktarılmasının neden olabileceği akut veya kronik sorunların önlenmesi konusunda ötedenberi gereken duyarlılığı göstermektedir. Kloramfenikol etken maddesi için de bu maddenin eti yenen, yumurta ve süt veren hayvanlarda kullanılmasının yasaklanması ya da sınırlandırılması için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne yapılan çeşitli yazışmalarla uyarılarda bulunulmuş ve konuya gerekli duyarlılığın gösterilmesi isteminde bulunulmuştu. Bu doğrultuda olmak üzere en son 07.04.1993 tarihinde yapılan bir yazışma ile dünyadaki uygulamalara paralel olarak kloramfenikol içeren veteriner preparatların ülkemizdeki kullanım alanları konusunda ivedi olarak aşağıda belirtilen önlemlerin alınması;

"... a) Kloramfenikol içeren preparatların, sütü ve yumurtası gıda olarak kullanılan hayvanların tedavisinde uygulamaları yasaklanmalıdır.

b) Bu preparatların eti yenen hayvanların tedavisinde kullanılmasına bazı kısıtlamalar getirilmelidir.

- Kloramfenikol içeren preparat ancak diğer ilaçların tedavide yetersiz kalması sonucunda kullanılmalıdır.

- Preparatla tedavi gören hayvanların etinin gıda olarak kullanılabilmesi için, kesim için, ilacın en son uygulanma tarihi üzerinden en az 30 gün geçmelidir.

- Kesim sonrasında etteki kloramfenikol kalıntı sınırı 10 mg/kg'dan çok olduğu takdirde et imha edilmelidir. Ancak ülkemiz koşullarında yukarıda belirtilen kısıtlamalara uyulup uyulmadığının denetlenmesindeki güçlükler, özellikle de etteki kloramfenikol kalıntı miktarlarının saptanması ve gerekirse etlerin imha edilmesi prosedürünün hemen hemen tümüyle olanak dışı olduğu gözönüne alınmalı ve gerekiyorsa kloramfenikol içeren preparatların eti yenen hayvanların tedavisinde kullanılmaları da yasaklanmalıdır.

c) Kullanım alanı olarak köpek ve kedilerin tedavilerini amaçlayan preparatların prospektüsleri CFR 1992, Part 555'e uygun olarak yenilenmelidir.

d) Preparatlarını getirilen kısıtlamalar doğrultusunda üretmeyecek firmaların ilaç ruhsatları iptal edilmelidir.

e) Kısıtlamalar doğrultusunda hareket edecek firmaların preparatlarına ait prospektüsler ve ambalaj etiketleri kısıtlamalarla ilgili uyarıları içerecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

İnsan sağlığı açısından çok önemli olduğuna inandığımız bu önlemlerin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından en kısa zamanda değerlendirilmesi, yapılacak çalışmaların ve sonuçlarının Müdürlüğümüze iletilmesi gereği..." şeklinde bildirilmiştir.

Bu yazışmaya cevap olmak üzere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 27.05.1993 tarih ve 9672 sayılı yazısı ile "Formülasyonunda etken madde olarak kloramfenikol içeren her türlü veteriner spesiyalite ve premikslerin sistemik olarak besin değeri olan hayvanlara (sığır, koyun, manda v.s. ve bütün evcil kanatlılar ile kültür balıklarında) ağızdan, memeden ve diğer bütün parenteral yollardan kullanımının 31.05.1993 tarihinden itibaren yasaklandığı" bildirilmiştir.

Yukarıda belirtilen makalenin giriş bölümü ile yakından ilgili görüldüğü için bu açıklamanın derginiz aracılığı ile duyurulmasının yararlı olacağı düşünülmüştür.

Saygılarımla,

Tezer Burat

Refik Saydam Merkez Hıfzısıhha Enstitüsü,
İlaç ve Kosmetikler Araştırma Müdürü